

BÜLLETEN

№ 11 (15) • Noyabr 2013-cü il

www.azərsu.az

Qaynar xətt - 955

Prezident İlham Əliyev jurnalistlərin dostu seçilmişdir

“Çalışacağam ki, bundan sonra da “Jurnalistlərin dostu” kimi Azərbaycanlı azad mətbuatın inkişafı üçün səylərimi əsirgəməyim”. Bunu Prezident İlham Əliyev ikinci dəfə “Jurnalistlərin dostu” seçilməsi münasibətilə keçirilən tədbirdə bildirmişdir. Dövlət başçısı qeyd etmişdir ki, Azərbaycanın müstəqil siyasətinin müdafiəsi üçün ictimai rəyin formalaşmasında mətbuatın böyük rolu vardır.

● *ətraflı səh. 2*

“Azərsu” ASC “Xəzər: ətraf mühit üçün texnologiyalar” sərgisində uğurla təmsil olunmuşdur

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti noyabrın 20-22-də Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilmiş 4-cü Beynəlxalq “Xəzər: ətraf mühit üçün texnologiyalar” (CTE-2013) sərgisində uğurla təmsil olunmuşdur. Sərgidə içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə həyata keçirilən layihələr barədə materiallar nümayiş etdirilmişdir. Sərgi beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi və yeni texnologiyalardan istifadə sahəsində təcrübə mübadiləsinin aparılması baxımından əhəmiyyətli olmuşdur.

● *ətraflı səh. 2*

Xətai rayonunda 24 saat fasiləsiz su təchizatı təmin olunur

İstehlakçıların içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirlər çərçivəsində Bakı şəhəri Xətai rayonunun fasiləsiz rejimdə içməli su ilə təmin edilməsi üçün işlərə başlanılmışdır. Görülmüş işlər nəticəsində rayon sakinlərinin 80 faizindən çoxu fasiləsiz su ilə təchiz olunmuşdur. İşlər tam yekunlaşdıqdan sonra bu göstərici 92 faizə çatacaqdır. Bu işlərlə paralel Xətai rayonu ərazisindəki çoxmənzilli yaşayış binalarının daxili su sistemləri yenidən qurulur.

● *ətraflı səh. 5*

Qala-Zirə magistral su xəttinin tikintisinə başlanmışdır

Bakı şəhəri və ətraf qəsəbələrdə istehlakçıların içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması tədbirləri çərçivəsində Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala-Pirallahı magistral su kəmərinin Qala qəsəbəsindən Zirə qəsəbəsindəki hissəsinin inşasına başlanmışdır. Bu xəttin davamı olaraq növbəti mərhələdə kəmərin Zirə-Pirallahı hissəsi inşa ediləcəkdir. Magistral xətt tam istismara verildikdən sonra ətraf qəsəbələrdə və yaşayış məntəqələrində 45 minə qədər sakin dayanıqlı içməli su ilə təmin ediləcək.

● *ətraflı səh. 6*

Genişmiqyaslı yaşıllaşdırma işləri aparılır

Ekoloji sabitliyin təmin olunması və ətraf mühitin qorunması məqsədi ilə “Azərsu” ASC-də genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Bu tədbirlər sırasında yaşıllaşdırma işləri və ağacəkmə kampaniyaları xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Artıq ənənə halını alan kütləvi yaşıllaşdırma tədbirləri Səhmdar Cəmiyyətin idarə və müəssisələrinin, su anbarları və təmizləyici qurğuların yerləşdiyi ərazilərdə təşkil olunur.

● *ətraflı səh. 10*

Prezident İlham Əliyev jurnalistlərin dostu seçilmişdir

Noyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə "Jurnalistlərin dostu" mükafatının təqdimat mərasimi keçirilmişdir. "RUH" Jurnalistləri Müdafiə Komitəsinin media nümayəndələri arasında keçir-

diyi sorğunun nəticələrinə görə, Prezident İlham Əliyev "Jurnalistlərin dostu" seçilmişdir. Komitənin bu ilin sentyabrında keçirdiyi sorğuda ölkədə ictimai fikrə təsir göstərən 30 gündəlik, 15 həftəlik, 4 bölgə qəzeti, 6 jur-

nal, 11 informasiya agentliyi, 12 xəbər portalı, 7 telekanal, 4 radio və 11 jurnalist təşkilatının rəyləri öyrənilmişdir. Sorğunun nəticələrinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 89 faiz səsle növbəti dəfə "Jur-

nalistlərin dostu" seçilmişdir.

Mərasimdə Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov dövlət başçısını "Jurnalistlərin dostu" nominasiyasının qalibi olmaq münasibəti ilə təbrik etmişdir. Sonra "Jurnalistlərin dostu" mükafatı Prezident İlham Əliyevə təqdim edilmişdir.

Prezident İlham Əliyev çıxış edərək ölkədə görülən işlərdən, aparılan islahatlardan danışmışdır. Azərbaycanda demokratik dəyərlərin, azad söz və medianın mövcud olduğunu qeyd etmişdir. Prezident Azərbaycan mediasının inkişafı üçün bundan sonra da dövlətin daim diqqət göstərəcəyini vurğulamışdır. Azərbaycan Prezidenti mətbuatın gənclərin vətənpərvər ruhda yetişməsində, Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı həqiqətlərin dünyaya çatdırılmasında, ölkənin informasiya blokadasından çıxmasındakı xidmətlərindən də danışmışdır.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən 4-cü Beynəlxalq “Xəzər: ətraf mühit üçün texnologiyalar” (CTE-2013) sərgisində uğurla təmsil olunmuşdur.

Ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması və ətraf mühitin qorunmasına öz töhfələrini verən “Azərsu” ASC sərgidə növbəti dəfə xüsusi pavilyonla iştirak etmişdir. Pavilyonda yeni su mənbələri, ölkədə su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenedən qurulması istiqamətində həyata keçirilən layihələr və dövlət proqramları, ekoloji tədbirlərlə bağlı stendlər və maketlər yerləşdirilmişdir. Təqdim olunan sərgi materiallarında içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə həyata keçirilən layihələr haqqında ətraflı məlumatlar əksini tapmışdır.

İçməli suyun təmizlənməsində yeni texnologiyaların tətbiqi ekoloji tədbirlərin tərkib hissəsidir. Sərgi ziyarətçilərinin diqqətinə çatdırılmışdır ki, hazırda Ceyranbatan Sutəmizləyici Qurğular Kompleksinin ərazi-

sində tikilən Ceyranbatan ultrasüzgəcliyi sutəmizləyici qurğusu miqyasına və məhsuldarlığına görə regionda ən böyük ultrasüzgəcliyi qurğu olacaqdır. Məhsuldarlığı saniyədə 6 kubmetr (sutkada 520 min kubmetr) layihələndirilən qurğu suyun tərkibindəki 0,01 mikron ölçüdə böyük hissəcikləri, suda olan bütün zərərli mikrobları və bakteriyaları saxlamaqla suyun təbii mineral tərkibini dəyişmədən onun daha yaxşı təmizlənməsini təmin edəcəkdir. Burada emal olunacaq su Dünya Səhiyyə Təşkilatının standartlarına cavab verəcəkdir.

Cari ilin sentyabrında istifadəyə verilmiş “Azərsu” ASC-nin Mərkəzi Laboratoriyasında içməli su və tullantı sularının dəqiq analizlərinin aparılması üçün beynəlxalq səviyyədə tanınmış şirkətlərinin ən müasir avadanlıqları və cihazları quraşdırılmışdır. Laboratoriyada suların 138 parametri, o cümlədən

“Azərsu” ASC “Xəzər: ətraf mühit üçün texnologiyalar” sərgisində uğurla təmsil olunmuşdur

İçməli suyun 84, tullantı sularının 54 parametri təyin edilir.

Pavilyonda əsas su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturuları, həmçinin “Azərsu” ASC-nin Mərkəzi Laboratoriyasından bəhs edən videoçarxlar nümayiş etdirilmiş, Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətini əks etdirən çap məhsulları təqdim olunmuşdur. “Azərsu” ASC-nin pavilyonu ziyarətçilərin böyük marağına səbəb olmuşdur.

Qeyd edək ki, “CTE-2013” sərgisi “İteca Caspian” şirkətinin təşkilatçılığı, Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii

Sərvətlər Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilmişdir. “CTE-2013” beynəlxalq sərgisində Azərbaycanla yanaşı, Almaniya, İtaliya, İspaniya, Qazaxıstan, Türkiyə, Rusiya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və digər ölkələrdən 58 şirkət iştirak etmişdir. Sərgi çərçivəsində təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə, habelə külək, su və torpaq kimi bərpa olunan resurslar sahəsində yeni layihələr təqdim olunmuş, alternativ enerji mənbələri, eləcə də suyun təmizlənməsi üzrə ən müasir avadanlıqlar nümayiş etdirilmişdir.

21-25 oktyabr 2013-cü il tarixlərində İsrailin Təl-Əviv şəhərində "İçməli su və tullantı sularının idarəedilməsi - Watec 2013" adlı beynəlxalq konfrans və sərgi keçirilmişdir. Müxtəlif ölkələrdən 4000-dən çox nümayəndənin qatıldığı sərgi və konfransda iştirak etmək üçün "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədrinin birinci müavini Teyyub Cabbarovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti İsraildə səfərdə olmuşdur.

"Azərsu" ASC-nin nümayəndə heyəti İsraildə səfərdə olmuşdur

Konfransda suyun kənd təsərrüfatında istifadəsi, dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması, suyun təkrar istifadəsi, çirkab suların təmizlənməsi və s. məsələlər ətrafında müzakirələr aparılmışdır. Konfrans çərçivəsində təşkil olunmuş sərgidə içməli su və tullantı sularının idarə olunması ilə bağlı qabaqcıl texnologiyalar nümayiş etdirilmişdir.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti İsrailin su təchizatında mühüm rol oynayan "Mekorot" dövlət şirkətinin, Təl-Əviv şəhərini su ilə təmin edən "Mei Avivum" şirkətinin rəhbərləri və məsul şəxsləri ilə görüşlər keçirmiş, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

"Azərsu" ASC-nin nümayəndə heyəti İsraildə fəaliyyət göstərən dəniz suyunun

duzsuzlaşdırılması sahəsində böyük təcrübəyə malik "IDE Technologies Ltd" şirkətinin və çirkab suların bioloji təmizlənməsini həyata keçirən "Triple-T" şirkətinin istehsal sahələrində olmuşlar. Nümayəndə heyətinə dəniz və tullantı sularının müasir texnologiyalarla təmizlənməsi barədə ətraflı məlumat verilmişdir.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti "Mekorot" şirkətinin operativ idarəetmə

sistemi və "Shafdan" sutəmizləyici qurğuları ilə tanış olmuşlar. "Azərsu" ASC-də həyata keçirilən layihələr və aparılan elmi-tədqiqat işləri barədə "Mekorot" şirkətinin nümayəndələrinə məlumat verilmişdir. Şirkət rəhbərliyi "Azərsu" ASC-nin həyata keçirdiyi layihələrə maraq göstərmiş və tərəflər arasında gələcək əməkdaşlığa dair ilkin razılıq əldə olunmuşdur.

VII Ümumrusiya Hidroloji Qurultayı keçirilmişdir

"Azərsu" ASC-nin mütəxəssisləri qurultayda iştirak etmişlər

19-21 noyabr 2013-cü il tarixlərində Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində VII Ümumrusiya Hidroloji Qurultayı keçirilmişdir. Qurultaya Rusiya Federasiyası ilə yanaşı, MDB və Avropanın bir sıra ölkələrinin tanınmış elm adamları və mütəxəssisləri dəvət olunmuşdur. 800-ə yaxın nümayəndənin qatıldığı tədbirdə Azərbaycan nümayəndə heyəti

iştirak etmişdir. Nümayəndə heyətində müxtəlif dövlət təşkilatları ilə yanaşı "Azərsu" ASC-nin mütəxəssisləri də təmsil olunmuşdur.

Qurultayda əhali və müəssisələrin davamlı su təminatı, su ehtiyatlarının bərpası və qorunması, daşqın və subasmalardan mühafizə tədbirləri və digər məsələlər müzakirə olunmuş, müvafiq qərarlar qəbul

edilmişdir.

"Azərsu" ASC-nin Tikilməkdə olan Obyektlərin Müdiriyyətinin (TOOM) direktor müavini Əhməd Məmmədov Azərbaycan çaylarında gedən məcra prosesləri və onların yaratdığı təhlükəli hallar, eləcə də baş verən proseslərin qiymətləndirilməsi istiqamətində aparılan tədqiqatlar barəsində məruzə etmişdir.

TOOM-un şöbə müdiri Elşad Cavadzadə və layihə idarəetmə qrupunun rəhbəri Arzuman Bayramov ölkəmizdə su təsərrüfatı sahəsində görülən işlər və həyata keçirilən layihələr, mövcud hidroloji problemlər və onların aradan qaldırılması yolları barədə ətraflı məlumat vermişlər. Hər üç əməkdaşımızın ayrı-ayrı mövzularda olan elmi məqalələri qurultay materiallarının dərc ediləcək elmi məqalələr toplu-

sunda öz əksini tapmışdır.

Qurultayın sonuncu günündə yekun hesabat dinlənmiş və hidrologiya elminin inkişaf istiqamətləri, su ehtiyatlarının dayanıqlı istifadəsinin təşkili, müasir texnologiyaların tətbiqi istiqamətində elmi əsaslandırılmış tövsiyələr verilmişdir.

Qurultayın səmərəliliyini və əyaniliyini təmin etmək məqsədilə tədbir çərçivəsində sərgi təşkil edilmişdir. Sərgidə müasir hidroloji ölçmə avadanlıqları, yeni texnologiyalar nümayiş etdirilmişdir.

Su təsərrüfatı və hidrologiya elminin inkişafı sahəsində yerinə yetirilən işlər, onların tətbiqi, eləcə də bu sahədə aktual problemlərin həlli baxımından qurultayın verəcəyi töhfələr təşkilatçılar və iştirakçılar tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

“+110 Şərq” su anbarı kompleksində əsaslı yenidənqurma işləri həyata keçirilir

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti istehlakçıların fasiləsiz və keyfiyyətli içməli su ilə təmin edilməsi istiqamətində kompleks tədbirləri davam etdirir. Bu məqsədlə magistral su xətlərində, anbarlarda, nasosxanalarda təmir-bərpa və yenidənqurma işləri aparılır. Bakı şəhərinin şərq hissəsinin içməli su təchizatında müstəsna əhəmiyyəti olan “+110 Şərq” anbar kompleksində genişmiqyaslı işlər görülür.

İstehlakçılara verilən içməli suyun keyfiyyət göstəricilərinin qəbul edilmiş standartlara uyğunluğunu təmin etmək və fasiləsiz su təchizatı rejiminə nail olmaq üçün “+ 110 Şərq” su anbarı kompleksində hər birinin tutumu 12,5 min kubmetr olan 10 ədəd anbarın istismar vəziyyəti mütəxəssislər tərəfindən yoxlanıldıqdan sonra işlərə başlanılmışdır. İlk olaraq anbarlar lül çöküntülərindən təmizlənmiş və ehtiyac olan yerlərdə təmir-bərpa işləri aparılmış, anbarların daxildən izolyasiyası və üst qat

tının təmiri işləri həyata keçirilmişdir. Görülmüş tədbirlər nəticəsində anbarlara daxil olan borular da yenilənmiş, kəmərlərin üzərindəki siyirtmələr müasir tələblərə cavab verən yeniləri ilə əvəz olunmuş, anbarlardan nasos stansiyasına gedən 1400 mm diametrlili kollektorlar tamamilə yenidən qurulmuşdur. Bununla da nasos stansiyasına ötürülən suyun həcmi artırılmışdır.

İşlərə başlanandan indiyə qədər 4 anbarda əsaslı təmir işləri tam başa çatdırılmış və onlar

və təmir işləri aparılmışdır. Bu məqsədlə anbarların çıxışında nasosxanaları normal təzyiqli su ilə təmin edən çıxış kollektorları yenilənmişdir. Uzun müddət istismarda olan 700 mm diametrlili kollektor 1400 mm diametrlili yeni kollektorla əvəz edilmişdir. Yeni kollektorun istismara verilməsindən sonra buradan “+110 Şərq” anbar kompleksinə, eləcə də şəbəkəyə ötürülən suyun həcmi artırılmasına imkan yaranmışdır.

Qeyd edək ki, Bakı şəhəri Nizami rayonu ərazisində yerləşən “+ 110 Şərq” su anbarı paytaxtın Xətai rayonunu, eləcə də Nizami, Suraxanı və Sabunçu rayonlarının böyük hissəsini içməli su ilə təmin edir. Burada aparılan işlər Xətai, Suraxanı, Nizami və Sabunçu rayonlarında indiyə qədər qrafiklə su alan əhalinin fasiləsiz rejimdə su almasına imkan verəcəkdir.

istismara verilmişdir. Hazırda digər 6 anbarda işlər davam etdirilir. Görülən işlər nəticəsində anbardan qidalanan ərazilərdə 24 saatlıq su təchizatına keçməyə imkan yaranacaqdır.

Xatırladaq ki, bu ilin əvvəlində “+ 69 Şərq” anbar kompleksində əsaslı yenidənqurma

Layihələrin keyfiyyətlə icra olunmasında geodeziya işləri xüsusi əhəmiyyət daşıyır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətində su təchizatı və kanalizasiya sektorunda elmi yeniliklərin, yeni texnologiyaların mənimsənilməsi və tətbiqinə xüsusi diqqət yetirilir. Səhmdar Cəmiyyətdə tətbiq olunan yeni texnologiyaların təbliğ edilməsi bu sahədə maarifləndirmə işlərinin aparılması məqsədi ilə mütəxəssislər mütəmadi olaraq elmi konfranslarda, trening və seminarlarda, ixtisasartırma kurslarında iştirak edirlər.

Dövlət İdarəçilik Akademiyasında “Azərbaycan Respublikasında elektron idarəetmədə geoməkan məlumatlarının istifa-

dəsi” mövzusunda keçirilən tədbirdə “Azərsu” ASC-də geodeziya sahəsində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verilməmişdir. “Azərsu” ASC-nin Geodeziya və torpaqayırma şöbəsinin rəisi Şahin Camalov su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasında geodeziyanın və topoqrafiyanın rolu mövzusunda çıxış etmişdir. Ölkəmizin su mənbələri, su təchizatı sahəsində həyata keçirilən infrastruktur layihələri və dövlət proqramları barədə məlumat verən Ş.Camalov layihələrin icrasında geodeziya və topoqrafiyanın əhəmiyyətini

dən danışıbmışdır. “Azərsu” ASC-nin təmsilçisi bildirmişdir ki, hidrotexniki qurğuların tikintisinin keyfiyyətlə aparılması üçün geodeziya işləri xüsusi əhəmiyyət daşıyır və Səhmdar Cəmiyyətdə bu məsələyə ciddi önəm verilir.

Daha sonra Ş.Camalov “Azərsu” ASC-nin Coğrafi İnformasiya Sistemi - Azərsu-CİS və SCADA sistemləri barədə tədbir iştirakçıların məlumatlandırmış və əlavə etmişdir ki, bu sistemlər su təchizatı və kanalizasiya infrastrukturlarının idarə olunmasını asanlaşdıracaqdır.

Xətai rayonunda 24 saat fasiləsiz su təchizatı təmin olunur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin əhalinin 24 saat fasiləsiz və keyfiyyətli içməli su ilə təmin edilməsi barədə tapşırıqlarına uyğun olaraq Bakı şəhərində genişmiqyaslı işlər həyata keçirilir. Bu məqsədlə mərkəzi anbarlarda, magistral su xətlərində, eləcə də binadaxili paylayıcı sistemlərində əsaslı yenidənqurma işləri aparılır.

Bakı şəhərinin şərq hissəsinin içməli su təchizatında müstəsna əhəmiyyəti olan “+69 Şərq” və “+110 Şərq” anbar komplekslərində həyata keçirilmiş genişmiqyaslı tədbirlərin davamı olaraq Xətai rayonunun fasiləsiz rejimdə içməli su ilə təmin edilməsi üçün işlərə başlanılmışdır. Anbarlardan ötürülən suyun həcmnin artırılması hesabına Xətai rayonunun əksər hissəsinə artıq 24 saat su verilir. Eyni zamanda paylayıcı şəbəkədə, çoxmərtəbəli yaşayış binalarında, xüsusən də yuxarı mərtəbələrdə suyun təzyiqi daim nəzarətdə saxlanılır. Sınaq yoxlamaları başa çatdıqdan və su verilişində stabil rejim tam təmin olunduqdan sonra Xətai rayonundakı istehlakçıların 90 faizindən çoxu 24 saat içməli su alacaqlar. Artıq rayon sakinlərinin 80 faizindən çoxu fasiləsiz su ilə təchiz olunur. İşlər yekunlaşdıqdan sonra Xətai rayonunun 245 min sakininin 225 min nəfərinə və ya təqribən 92 faizinə 24 saat su verilməkdədir.

Yeri gəlmişkən, bu işlərlə paralel Xətai rayonu ərazisindəki çoxmənzilli yaşayış binalarının daxili su sistemləri yenidən qurulur. Layihə çərçivəsində binaların zirzəmilərində istismar müddətini başa vurmuş polad xətlər ləğv edilir, əvəzində binaların həyətidən keçməklə yeni polietilen boru çəkilir və hər bir girişdə siyirtmələr quraş-

dırılır. Eyni zamanda mənzillərin daxildən (saxtardan) keçən dik dayaqlar pilləkən qəfəsələrinə çıxarılaqla tamamilə yenidən qurulur və hər bir mənzil smart-kart tipli ön ödənişli sayğacla təmin

nada bu işlər tam başa çatdırılmış, 4720 mənzilə smart-kart tipli su sayğacları quraşdırılmışdır. 89 binanın daxili su şəbəkəsinin yenidən qurulması üçün layihə sənədləri hazırlanmış və işlərə baş-

yenidən quraşdırılması su itki-sinin və binaların zirzəmilərinə axan suların qarşısını almağa imkan vermişdir. Dik dayaqların pilləkən qəfəsələrinə çıxarılması və sayğaclarla göstərilən xidmətin asanlaşması, dəqiq uçotun qurulması və nəhayət 100 faiz ödənişin təmin olunması ilə nəticələnmişdir.

“+69 Şərq” və “+110 Şərq” su anbarı komplekslərində həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində Xətai rayonu fasiləsiz su almaqla yanaşı, buradakı 33 məhəllədaxili nasos stansiyasından 25-nin fəaliyyəti dayandırılmışdır ki, bu da elektrik enerjisinə qənaət deməkdir.

“Azərsu” ASC abunəçilərdən xahiş edir ki, Xətai rayonu ərazisində 24 saatlıq rejimə keçidlə əlaqədar binadaxili xətlərdə axıntı ilə rastlaşdıqda, hər hansı mənzildə suyun təzyiqi aşağı olduqda və ya yuxarı mərtəbələrə su qalxmadıqda Zəng Mərkəzinə (955 nömrəsinə) müraciət etsinlər.

edilir. Bütün bu işlər dövlət vəsaiti hesabına həyata keçirilir, xətlərin dəyişdirilməsi, eləcə də sayğacların quraşdırılması əhali qrupu abunəçiləri üçün pulsuzdur. İndiyə qədər Xətai rayonunda 46 bi-

lanılmışdır. Ümumilikdə Xətai rayonu ərazisində 800-dən artıq çoxmənzilli yaşayış binası vardır və onların hər birində belə layihələr həyata keçiriləcəkdir.

Binadaxili su xətlərinin

“2011-2013-cü illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı” çərçivəsində ən böyük layihələrdən olan Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala-Pirallahı magistral su kəmərinin Qala qəsəbəsindən Zirə qəsəbəsinədək hissəsinin inşasına başlanmışdır.

Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala magistral su kəmərinin davamı olaraq tikilən xətt 22,2 km layihələndirilmişdir və 1020 mm diametrlı metal borularla çəkilir. İnşaat işlərinə başlandıqdan kəmərin 6 km-lik hissəsində qaynaq işləri başa çatdırılmış və borular xəndəyə endirilmişdir. Kəmərin tikintisində ən son texnologiyalardan istifadə olunur. Borular avtomatik idarəolunan qaynaq aparatları vasitəsi ilə birləşdirilir və hər bir qaynaq tikişi ultrasəs aparatı vasitəsi ilə yoxlanılır. Kəmərlə nəql olunacaq suyun keyfiyyət göstəricilərinin yüksək saxlanması və korroziyanın qarşısını almaq məqsədi ilə borular daxildən xüsusi izolyasiya ilə örtüklənir.

Qala-Zirə su xətti Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala xəttinə qoşulmaqla hazırda inşa edilən 10 min kubmetr tu-

Qala-Zirə magistral su xəttinin tikintisinə başlanılmışdır

umlu Zirə su anbarını su ilə təmin edəcək. Növbəti mərhələdə Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala-Pirallahı magistral su kəmərinin Zirə qəsəbəsindən Pirallahı qəsəbəsinədək olan hissəsi tikiləcəkdir. Magistral xətt və su anbarı tam istismara verildikdən sonra Zirə, Pirallahı, Gürgən və Türkan qəsəbələrinin, həmçinin Dübəndi yaşayış məntəqəsinin 45 minə qədər sakini daya-

nıqlı içməli su ilə təmin ediləcək. Hazırda bu yaşayış məntəqələrində mərkəzləşmiş içməli su təchizatı sistemi olmadığından əhali quyu sularından istifadə edir və ya suyu maşınlarla alır.

Qeyd edək ki, 2012-2013-cü illərdə tikilərək istismara verilmiş Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala su kəməri ilə cari ilin iyul ayından yaşayış məntəqələrinə içməli suyun verilməsinə baş-

lanmışdır. Ötən müddətdə magistral kəmərdən Abşeron rayonunun Mehdiabad, Digah, Məhəmmədli qəsəbələrinə, Binəqədi rayonunun Gülüstan yaşayış massivinə, Sabunçu rayonunun Sabunçu, Balaxanı, Ramana və Zabrat qəsəbələrinə, Xəzər rayonunun Buzovna, Mərdəkan, Şağan və Qala qəsəbələrinə içməli suyun verilməsi təmin edilmişdir. Magistral xəttin istismara verilməsi nəticəsində Abşeron yarımadasının kənd və qəsəbələrində mərkəzləşmiş qaydada su almayan 23 min nəfərə ilk dəfə mərkəzləşmiş qaydada su verilmişdir. Ümumilikdə, Ceyranbatan-Qala su xəttinin istifadəyə verilməsi nəticəsində 130 minə qədər sakinin içməli su təchizatı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır. Onlardan 90 min nəfərin su təchizatı 24 saat fasiləsiz rejimə keçmiş, 40 min nəfərə yaxın sakinə suyun verilmə intervalı artırılmışdır.

Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala-Pirallahı magistral su xətti tam istismara verildikdən və qəsəbələrdə paylayıcı şəbəkələr yenidən qurulduqdan sonra Abşeron yarımadasında 1 milyona yaxın sakinin içməli su təchizatı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşacaqdır.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti istehlakçıların içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirləri davam etdirir.

PIRALLAHI
RAYONU
XOŞ GƏLMİSİNİZ

sədlə zirzəmilərdəki paylayıcı xətlər tam yenilənmiş və dik dayaqlar pilləkən qəfəslərinə çıxarılmışdır. Hər bir abunəçinin samrt-kart tipli sayğaclarla təmin olunması nəzərdə tutulur.

Ceyranbatan-Balaxanı-Ramana-Qala-Zirə-Pirallahı magistral su xəttinin inşası və qəsəbədaxili şəbəkənin tikintisi başa çatandan sonra Pirallahı sakinləri 24 saat keyfiyyətli içməli su ilə təmin olunacaqlar.

Pirallahı qəsəbəsində su və kanalizasiya sistemləri yenidən qurulur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 21 dekabr 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə Pirallahı, Cilov və Neft Daşları qəsəbələri əsasında yaradılmış Pirallahı rayonunda əhalinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması istiqamətində işlər sürətləndirilmişdir. Bu sahədə idarəetmə sisteminin yaxşılaşdırılması və göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması məqsədi ilə “Azərsu” ASC-nin Pirallahı rayon Sukanal İdarəsi yaradılmışdır. Hazırda yeni yaradılmış rayonda su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin keyfiyyətinin artırılması üçün təxirəsalınmaz tədbirlər və strateji layihələr həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, 14 min nəfər əhalisi olan Pirallahı sakinləri 30 ilə yaxındır içməli suyu maşınlarla alır. Özel nəqliyyat vasitələri ilə qəsəbəyə daşınan içməli su əhaliyə pul ilə satılırdı. Pirallahı qəsəbəsində içməli su təchizatı tam mərkəzləşdirilmiş qaydada təmin edilənə qədər “Azərsu” ASC-nin su maşınları ilə qəsəbə sakinlərinə, həmçinin təhsil və səhiyyə müəssisələrinə su pulsuz çatdırılır.

Pirallahı qəsəbəsində mərkəzləşmiş su təchizatı sistemi ötən əsrin ortalarında yaradılmışdır. Qəsəbəyə Zirə yaxınlığında qazılmış artezian quyulardan məişətdə istifadə etmək üçün texniki su verilir. Əvvəllər abonətlər həftədə cəmi 1 gün qrafik əsasında su ala bilirdisə, görülmüş işlər nəticəsində (qeyri-qanuni qoşulmaların aradan qaldırılması, su itkilərinin qarşısının alınması, verilən suyun həcminin artırılması hesabına) hazırda gündəlik rejimə keçilmiş, sakinlər səhər və axşam

qrafiklə su alır.

Qəsəbənin içməli su probleminin tamamilə həll edilməsi isə yeni infrastrukturun yaradılmasından sonra mümkün olacaqdır. Hazırda qəsəbə ərazisində inşası nəzərdə tutulan 72 km su, 60 km kanalizasiya və 4 km yağış suları xətlərinin tikintisi davam etdirilir. Tikinti işlərinin başlanmasından indiyədək su xətlərinin 60 faizi, kanalizasiya xətlərinin 20, yağış sularının axıdılması xətlərinin isə 10 faizində işlər yekunlaşmışdır. Eyni zamanda qəsəbədəki çoxmənzilli yaşayış binalarının su təchizatı sistemləri yenidən qurulur. Bu məq-

Ümumilikdə Pirallahı qəsəbəsinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması işlərinin 2014-cü ildə başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Pirallahı rayonunun ərazi vahidləri olan Cilov və Neft Daşları qəsəbələrinə isə içməli su gəmilərlə daşınır. Bununla yanaşı, Cilov adasının sakinləri ARDNŞ-nin quraşdırdığı əks-osmos bioloji təmizləmə qurğusunda duzsuzlaşdırılmış dəniz suyundan da istifadə edirlər.

Gəncə və Şəkidə yeni infrastruktur

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq Gəncə və Şəkidə su təchizati və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması istiqamətində kompleks tədbirləri davam etdirir. Bu şəhərlərdə su təchizati və kanalizasiya infrastrukturlarının yenidən qurulmasını nəzərdə tutan “Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı II” layihəsi Azərbaycan Respublikası hökumətinin Almaniyanın KfW bankı və İsveçrənin SECO təşkilatı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilir. Layihənin icra vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı sualları “Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı II” layihəsi üzrə idarəetmə qrupunun direktoru Səhəddin Hacıyev cavablandırır.

- Səhəddin müəllim, əvvəlcə Gəncə və Şəki şəhərlərinin su təchizati və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasını nəzərdə tutan “Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı II” haqqında ümumi məlumat verməyinizi istərdik.

- Əvvəla qeyd edim ki, “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti su təchizati və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması sahəsində beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq edir. Azərbaycan Respublikası hökuməti ilə Almaniyanın KfW Bankının (Almaniya İnkişaf Bankı) birgə maliyyələşdirdiyi “Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı II” bu əməkdaşlığın tərkib hissəsidir və ölkəmizdə həyata keçirilən mühüm strateji layihələrdən biridir. Bildiyiniz kimi, bu layihə respublikamızın iki böyük şəhərini - Gəncə və Şəkini əhatə edir. Bu şəhərlərdə su və kanalizasiya infrastrukturunu uzun illərdir istismar olunur. Müqayisə üçün qeyd edim ki, əgər digər şəhərlərdə su və kanalizasiya infrastrukturları əsasən ötən əsrin 50-80-ci illərində yaradılmışdırsa, bu şəhərlərdə ilk su və kanalizasiya sistemlərinin yaradılması XX əsrin əvvəllərinə təsadüf edir. Təxminən 100 illik bir dövrdə Gəncə və Şəki şəhərləri inkişaf etmiş, əhali artmış və şəhərlər genişlənməmişdir. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq “Azərsu” ASC respublikanın şəhər və rayon

“2035-ci ilədək inkişaf nəzərə alınmaqla bu layihədən Gəncə və Şəki şəhərlərinin yarım milyondan çox sakini faydalanacaqdır”

mərkəzlərində, o cümlədən Gəncə və Şəki şəhərlərində su təchizati və kanalizasiya sistemləri dünya standartları səviyyəsində yenidən qurulur.

Diqqətinizə çatdırım ki, 25 sentyabr 2006-cı il tarixdə Almaniyaya bankı ilə “Suda Müqaviləsi” imzalanmışdır. Elə həmin il İsveçrə Konfederasiyası hökuməti ilə imzaladığımız Qrant sazişi layihə məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi və Şəki şəhərinin su təchizati və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasının bir hissəsinin maliyyələşdirilməsini nəzərdə tuturdu. Ötən ilin dekabrında isə layihənin 2-ci və 3-cü mərhələlərinin maliyyələşdirilməsi məqsədilə Almaniyaya bankı ilə 100 milyon avro kreditin və 2 milyon avro qrantın ayrılması barədə sazişlər imzalandı. Ötən müddətdə layihənin qrafikə uyğun icra edilməsi məqsədi ilə mühüm tədbirlər görülmüşdür.

- İstərdik hər bir şəhər üzrə görülən işlər barədə ayrılıqda

məlumat verəsiniz. Respublikamızın ikinci böyük şəhəri sayılan Gəncədə layihənin icra vəziyyəti necədir?

- Həm Gəncə, həm də Şəki şəhərlərində layihənin icrası bir neçə mərhələdə həyata keçirilir. Birinci mərhələ çərçivəsində Gəncə şəhərini içməli su ilə təmin edən mənbələrdən biri Göygöl su mənbəyi bərpa edilmiş, mənbədən 24,5 km uzunluğunda magistral su xətti çəkilmiş, eyni zamanda 4000 kubmetr tutumu olan su anbarı tikilmişdir. Bu mərhələ üzrə işlər 2011-ci ildə başa çatdırılmışdır. Daha sonra digər su mənbəyində Qızılqayada bərpa işləri həyata keçirilməsinə başlanmışdır. Hazırda ümumi həcmi 12000 kubmetr olan 3 yeni su anbarının, 2 km magistral su xəttinin inşası davam etdirilir. Gəncə şəhərində su və kanalizasiya şəbəkələrinin çəkilməsinə də yenidən başlanılmışdır. Artıq 3 km su və 2 km kanalizasiya xətti çəkilib, təxminən 2730 ünvana birləşmə verilib və

sayğaclaşma işləri aparılıb. Gələn il su və kanalizasiya şəbəkələrinin çəkilməsi işləri daha da intensivləşəcəkdir. Bu layihədə Gəncə şəhərində tullantı sularının təmizlənməsi məsələsi də diqqətdə saxlanılıb. Növbəti mərhələlərdə çirkab sətəmizləyici qurğuların tikintisi reallaşacaqdır.

- Layihənin icrasına başlanandan indiyədək Şəki şəhərində hansı işlər görülmüşdür? Hazırda layihənin icrası hansı mərhələdədir?

- Şəki şəhərində layihənin birinci mərhələsi üzrə işlər 2010-cu ildə başlanmışdır. Bu mərhələdə Şəki şəhərində su təchizati sistemlərinin bir hissəsi - Kişugötürücü qurğular sahəsi, uzunluğu 2,8 km olan magistral boru xətti inşa edilmiş, xlorator qurğusu, yaradılmış 2000 kubmetr tutumu olan su anbar bərpa edilmişdir. 2011-ci ilin sonunda bu mərhələ üzrə işlər yekunlaşmışdır.

Hazırda layihənin II mərhələsi üzrə işlər davam etdirilir. Bu mərhələdə Kiş

yaradılır

magistral xəttindən Qurcana zonasına qədər 7 kilometr uzunluğunda magistral su xəttinin çəkilişi nəzərdə tutulur. Eyni zamanda, bakterisid qurğusu da daxil olmaqla, tutumu 1000 kubmetr olan mövcud su anbarının bərpası, ümumi tutumu 9000 kubmetr olan 3 ədəd yeni su anbarının tikintisi planlaşdırılır. Yeri gəlmişkən, qeyd edim ki, bu anbar 19-cu əsrin ortalarında tikilmiş qədim memarlıq abidəsidir. Burada bərpa işləri müvafiq razılıq və qaydalar əsasında aparılır, bərpa işləri davam etdirilir. Eyni zamanda yeni su anbarlarının 2-də tikinti işlərinin 50 faizi icra edilmişdir. Layihənin bu mərhələsi üzrə işlər qrafikə uyğun gedir və tikinti-quraşdırma işlərinin 2014-cü ilin əvvəlində başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Şəki şəhərində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması işləri bununla yekunlaşmışdır. Növbəti mərhələlərdə şəhərin bütöv su və kanalizasiya şəbəkələri yenidən qurulacaqdır. Yaxın aylarda Şəki şəhərində toplanacaq tullantı sularının təmizləyib zərərsizləşdirilməsi üçün yeni çirkab sutəmizləyici qurğunun inşasına başlanılması nəzərdə tutulmuşdur.

- Layihənin əhatə dairəsi və faydalanacaq əhalinin sayı nə qədərdir. Bu layihələr Gəncə və Şəki şəhərlərini tam əhatə edəcəkmi?

- Ümumilikdə 2035-ci ilədək bu layihədən Gəncə və Şəki şəhərlərinin yarım milyondan çox sakini faydalanacaqdır. Layihə nəinki şəhər mərkəzlərini, eyni zamanda şəhərə yaxın və magistral su xətləri üzərində yerləşən kəndləri də əhatə edir. Belə ki, Gəncə şəhəri ilə yanaşı Göygöl rayonunun Murovdağ qəsəbəsi, Hacıməlik və Mollacəlilli kəndləri də bu layihəyə daxil edilmişdir. Hazırda Gəncə şəhərində əhalinin sayı 315 mindən çoxdur. 2035-ci ildə bu rəqəm 450 min nəfərə çatacaqdır. Şəki şəhərinə gəlincə, bu layihə şəhər mərkəzi ilə yanaşı,

Şəki rayonunun Oxud, Qoxmuq, Kiş kəndlərində 80 min nəfəri əhatə edir. 2035-ci ilə qədər əhali sayının 100 min nəfəri keçəcəyi proqnozlaşdırılır. Ümumiyyətlə layihənin icrası nəticəsində sakinlər fasiləsiz içməli su ilə, eyni zamanda kanalizasiya xidmətləri ilə təmin olunacaq. Ümumilikdə layihənin tam icrasının 2016-2017-ci illərdə yekunlaşacağı gözlənilir.

- İnşaat işlərində yeni texnologiyaların tətbiqi barədə nə deyə bilərsiniz?

- Şəki şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin layihəsi üzrə inşa ediləcək bütün qurğularda və magistral xətlərdə yeni texnologiyalardan istifadə olunmaqdadır. Şəki şəhərinin su təchizatı sistemində müasir tipli xlorator qurğusu ilə yanaşı Ultraviolet təmizləyici qurğudan, yanğın hidrantlarından, ultrasonik və smart-kart tipli sayğaclarından və mərkəzləşmiş idarəetmə sistemindən də (SCADA) istifadə olunacaqdır. Bu cür yeni texnologiyalar əhaliyə standartlara uyğun suyun fasiləsiz olaraq verilməsi və su itkilərinin minimuma endirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

- Layihənin icrasının daha operativ həyata keçirilməsi üçün hansı tədbirlər görülür?

- Bildiyiniz kimi, layihələrin hazırlanması, vəsaitin ayrılması, işlərə başlanması böyük prosedurdur. İşlərin keyfiyyətli və səmərəli aparılması məqsədi ilə vaxtaşırı olaraq tərəfdaşlarımızla görüşlər keçirir, ezamiyyətlər təşkil olunur, müxtəlif yazışmalar aparılır. Bəzən layihədən irəli gələn hansısa bir detallının razılaşdırılması və məsləhətləşmələr prosedur qaydaları baxımından uzun zaman tələb edir. İşlərin intensivləşdirilməsi məqsədi ilə "Azərsu" ASC-də ilk dəfə beynəlxalq telekonfrans keçirilməsi qərarına gəldik. Noyabrın 8-də baş tutan telekonfransda təxminən 2 saata yaxın müddət ərzində Almaniya və Fransada olan tərəfdaşlarımızla müzakirələr apardıq. Təsəvvür edin, uzun müddət açıq qalan məsələlərin böyük əksəriyyəti həmin konfransda həllini tapdı. Gələcəkdə bu təcrübədən geniş istifadə olunacaqdır.

Kürdəxanı qəsəbəsində yeni layihə icra olunur

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi ilə (KOİCA) birgə həyata keçirdiyi "Abşeron yarımadasında su çatışmazlığı üzrə ümumi həll: Abşeron yarımadasının Kürdəxanı qəsəbəsində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yaradılması" layihəsinin icrası uğurla davam etdirilir.

Qeyd edək ki, ötən əsrin 50-ci illərində Kürdəxanı qəsəbəsində su təchizatı sistemləri yaradıldı da mövcud infrastruktur uzun illər istismar olunduğundan və qəsəbəni tam əhatə etmədiyindən tələbata cavab vermir. Mərkəzləşmiş su təchizatı olan yerlərdə sakinlər gündə bir neçə saatlıq qrafik əsasında içməli su ilə təmin olunur. Su şəbəkəsi olmayan ərazilərdə əhali quyu sularından istifadə edir və ya içməli suyu maşınlarla alır. Qəsəbənin yalnız kiçik bir hissəsində kanalizasiya şəbəkəsi mövcuddur.

İcrasına cari ilin mayında başlanmış yeni layihə 2035-ci ilə perspektiv inkişaf nəzərə alınmaqla Kürdəxanı qəsəbəsində 30 minə yaxın insanın su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşmasına hesablanmışdır.

Koreya hökumətinin ayırdığı 26 milyon dollar grant hesabına həyata keçirilən layihəyə əsasən, Kürdəxanı qəsəbəsində müxtəlif diametrlə polietilen borularla 90 km-ə yaxın içməli su xətti çəkiləcək, 3600-dən çox ünvana birləşmə veriləcək və hər bir abunəçi sayğaclarla təmin olunacaq. Bundan başqa qəsəbədə 417 yanğın hidrantının quraşdırılması nəzərdə tutulur.

Layihənin icrasına başlandıqdan ötən dövr ərzində qəsəbədaxili su şəbəkəsinin 19 km-lik hissəsi çəkilmiş, 400-dək ünvana birləşmə verilmişdir. Layihə üzrə işlərin 2014-cü ilin sonuna qədər başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

İlkin mərhələdə qəsəbəyə içməli su mövcud Ceyranbatan-Maştağa magistral xəttindən verəcəkdir. Gələcəkdə qəsəbə yaxınlığında hər birinin tutumu 4000 kubmetr olan 2 ədəd su anbarı tikiləcək və bu anbarlar Ceyranbatan-Balaخانı-Ramana-Qala-Pirallahı kəmərinə qidalanacaqdır.

Layihə çərçivəsində 3,8 km uzunluğunda kanalizasiya kollektorunun və 1,4 km uzunluğunda mikrotunelin inşası da nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, Azərbaycan hökumətinin vəsaiti hesabına qəsəbə ərazisində 77,3 km uzunluğunda kanalizasiya şəbəkəsi yaradılacaqdır. Toplanacaq tullantı suları gələcəkdə Pirsağı qəsəbəsi yaxınlığında tikiləcək çirkab sutəmizləyici qurğuda təmizlənərək kənarlaşdırılacaqdır.

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ətraf mühitin mühafizəsi, Xəzər dənizinin ekoloji vəziyyətinin qorunması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirir. Bakı şəhərində toplanan tullantı sularının təmizlənilib zərərsizləşdirilməsi məqsədi ilə yeni texnologiyaların tətbiqi davam etdirilir. Cənubi Qafqazda ən böyük təmizləyici qurğu olan Hövsan Aerasiya Stansiyasında yeni texnologiyanın - tullantı lillərinin susuzlaşdırılmasının tətbiqinə başlanılmışdır.

Qeyd edək ki, hazırda tullantı qalıqlarının atılması və basdırılması ekologiyanın aktual problemlərindən biridir. İndiyədək Hövsan Aerasiya Stansiyasında tullantı sularının bioloji təmizlənməsi zamanı böyük lil qatı yaranırdı. Lil qatı yarımdaye şəklində olduğundan onun daşınması çətinliklər yaradırdı. Başqa sözlə, sutka ərzində yaranan lil nasoslar vasitəsi ilə hər birinin həcmi 17500 kubmetr olan 36 ədəd lil meydana vurulur. Bu meydançalar ümumilikdə 27 hektar ərazini əhatə edir.

Həmin problemlərin aradan qaldırılması məqsədi ilə Hövsan Aerasiya Stansiyasında Türkiyənin “HAUS” şirkətinin istehsalı olan yeni lil susuzlaşdırıcı dekantorlar quraşdırılmışdır. Sutkalıq məhsuldarlığı 72 kubmetr olan qurğu Hövsan Aerasiya Stansiyasında sutka ərzində yaranan bütün lil

Tullantı lillərin susuzlaşdırılması texnologiyasının tətbiqinə başlanılmışdır

kütlesini emal etməyə imkan verir. Eyni zamanda stansiya ərazisində hər birinin tutumu 60 kubmetr olan 2 ədəd əhəng çəni quraşdırılmışdır. Texnoloji prosesə əsasən tullantı lilləri əhəng kütləsi hesabına zərərsizləşdirilir. Yeni texnologiyanın tətbiqindən sonra Hövsan Aerasiya Stansiyasında izafi lilin miqdarı gündəlik 2500 kubmetrdən 150 kubmetrə qədər azalmışdır. Bununla da lil tullantısı əvvəlki dövrlə müqayisədə 20 dəfəyədək kiçik ərazini

əhatə edəcəkdir.

Qeyd edək ki, ekoloji cəhətdən təhlükəsiz və iqtisadi baxımdan səmərəli sayılan bu texnologiya dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində geniş tətbiq olunur.

Genişmiqyaslı yaşıllaşdırma işləri aparılır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ekoloji sabitliyin təmin olunması və ətraf mühitin qorunmasına öz töhfəsini verməkdədir. Səhmdar Cəmiyyətin həyata keçirdiyi ekoloji tədbirlər çərçivəsində yaşıllaşdırma və abadlıq işləri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

2011-ci ildən başlayaraq yaz və payız mövsümlərində Səhmdar Cəmiyyətin əmək kollektivlərinin təşəbbüsü ilə idarə və müəssisələrdə, su anbarlarının yerləşdiyi ərazilərdə geniş yaşıllaşdırma işləri aparılır.

Cari ilin noyabrın ayının

əvvəllərindən etibarən növbəti yaşıllaşdırma tədbirlərinə start verilmişdir. Noyabr ayında Ceyranbatan Su Kəmərləri İdarəsi, Hövsan Aerasiya Stansiyası. Mərkəzi su anbarlarının ərazilərində ağacəkmə kampaniyaları təşkil olunmuşdur. Bu tədbirlər çər-

çivəsində müxtəlif növdə 10 minə yaxın ağac əkilməmiş, yaşıllıqlar salınmışdır.

Ümumilikdə 2013-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Səhmdar Cəmiyyətin idarə və müəssisələrinin yerləşdiyi ərazilərdə müxtəlif növdə 27 min ədəd həmişəyaşıl, 688 ədəd dekorativ, 3440 ədəd meyvə ağacı, 105,5 min ədəd mövsümü gül, 5 min ədəd qızılgül kolu əkilməmişdir. Bununla yanaşı 10 min kvadratmetr sahədə qazon otu səpilməmiş, ağacların sulanması məqsədi ilə 2,6 km uzunluğunda su xətti çəkilmiş və damcı sistemi qurulmuşdur. Bununla bərabər ötən illərdə əkilməmiş ağaclara qulluq göstərilmiş, ərazidə təmizlik işlərinə və ağacların suvarma məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Noyabrın 23-də Azərbaycan Dillər Universitetində (ADU) ABŞ Təhsilli Azərbaycan Məzunları İctimai Birliyinin və ADU-nun İnformasiya Resurs Kompleksinin Amerika Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə karyera günü və iş yarmarkası keçirilmişdir. Gənc və ali təhsilli peşəkarları tanımaq və potensial işçilər tapmaq, həmçinin gəncləri işlə təmin etmək məqsədi ilə təşkil olunmuş əmək yarmarkasında iştirak edən “Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən vakant iş yerləri təqdim edilmişdir. Bir çox dövlət təşkilatı və özəl sektordan dəvət olunmuş şirkətlərin təmsil olunduğu əmək yarmarkasında “Azərsu” ASC-nin təklif etdiyi iş yerləri təşkilatçılar və iş axtaran gənclər tərəfindən maraqla qarşılanmışdır.

Vakant iş yerləri əsasən su

təchizatı və kanalizasiya mühəndisliyi, energetik, mexanik, kimya mühəndisliyi və digər ixtisaslar üzrə olmuşdur. Müraciət edən 100-ə yaxın iştirakçıya “Azərsu” ASC-nin fəaliyyəti və vakansiyalar barədə məlumatlar verilmişdir. Onlardan 45 nəfəri Səhmdar Cəmiyyətdə işləmək arzusunu bildirmiş və CV blankını dolduraraq təqdim etmişlər. “Azərsu” ASC-nin İnsan resurslarının idarə olunması şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən müraciət edənlərin tələb olunan ixtisaslara uyğunluğu yoxlanılmış və müsabiqədə iştirak üçün məqbul hesab olunmuşdur. Növbəti mərhələdə həmin namizədlər

“Azərsu” ASC-də təşkil olunaq test imtahanlarında iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, “Azərsu” ASC-də yeni işçilərin işə qəbulu müsabiqə yolu ilə həyata

keçirilir. Müsabiqənin birinci mərhələsi test imtahanı, ikinci mərhələsi isə “Azərsu” ASC-nin mütəxəssislərindən ibarət qrup tərəfindən keçirilən fərdi müsahibədən ibarətdir.

Mülki müdafiə məşqi keçirilmişdir

“Azərsu” ASC-nin 2013-cü il üçün nəzərdə tutulmuş Mülki müdafiə üzrə tədbirlər planına uyğun olaraq “Ceyranbatan Su Kəmərləri” İdarəsinin işçiləri cəlb olunmuşdur.

Müdafiə Qərargahının rəhbərliyi altında keçirilən məşqə “Ceyranbatan Su Kəmərləri” İdarəsinin işçiləri cəlb olunmuşdur.

Obyekt mülki müdafiə məşqinin keçirilməsində məqsəd fəvqəladə hallarda mühafizə işləri və digər mülki müdafiə tədbirləri üzrə hazırlıq vəziyyətinin

yoxlanması olmuşdur. Təlim zamanı mülki müdafiə dəstələri şəxsi heyətlə tam komplektləşdirilmiş və mühafizə vasitələri ilə təchiz olunmuş-

yerlərinin hazırlanması, işçilərin təhlükəsiz yerlərə çıxarılması, onlara fərdi mühafizə vasitələrinin paylanması, xilasetmə işlərinin aparılması və s. kimi tədbirlərə hazırlıq vəziyyəti yoxlanılmışdır.

Məşq prosesində mülki müdafiə qüvvələri şərti olaraq fəvqəladə hal baş vermiş ərazinin mühafizəsi, əraziyə giriş-çixışın məhdudlaşdırılması, baş vermiş yanğının söndürülməsi, kimyəvi zəhərlənmə zonasının lokallaşdırılması, zəhərlənmə baş vermiş ərazidə kimyəvi kəşfiyyatın təşkili, axtarış-xilasetmə, zərərçəkmişlərə ilk həkim yardımının göstərilməsi və işçilərin

təhlükəsiz ərazilərə təxliyəsi işlərinin aparılması ilə əlaqədar tapşırıqları yerinə yetirmişlər.

Sonda məşqin nəticələri təhlif edilmiş şəxsi heyətə müvafiq tövsiyələr verilmişdir.

dur. Maddi-texniki təchizatın və təlim yerlərində bütün mülki müdafiə avadanlıqlarının sazlığı yoxlanılmış, imitasiya yerlərinin (dağıntı, zəhərlənmə, yanğın və s.) hazırlanmasına diqqət yetirilmişdir. Məşq zamanı daldalanma

İnsan orqanizmində qan dövrəni sistemi qapalı zənciri xatırladır. Davamlı olaraq damarlarımızdan axan qan özü ilə oksigen, karbon qazı, qida maddələri və tullantıları daşıyır. Bu axın qapalı bir dairəni xatırladır və bu axın insan ömrü boyu eyni temple davam edir

düşmüş suyun müəyyən hissəsi sovrularaq yeraltı qrunt sularına keçir, müəyyən hissəsi isə aşağı sürətlə axaraq yerüstü su ehtiyatlarına (çay və göllər) çatır. Bu həm də bitkilərin su ilə təmin olunması deməkdir. Yerüstü bu-

çay suları 11 gün ərzində təzələnilir.

Alimlərin hesablamalarına görə hər 3100 ildə bir dəfə bütün okeanlarda olan suatmosfərə buxarlanır və yağış vasitəsi ilə yer üzünə qayır. Canlı orqanizmlə-

Planetimizdə su qurtaracaqmı?

Planetimizin su sistemi də bu prinsiplə hərəkətdədir. Yer üzündə su daim dövr edir. Bir yerdən suyun azalması o biri tərəfdən çoxalması ilə özünü göstərir. Hərəkətdə olan suyun dövrəni Günəş enerjisi və ağırlıq qüvvəsi ilə tənzimlənir. Suyun belə dövrəni hidrosferin bütün hissələrini birləşdirir və ya ayırır, eyni zamanda və təbiətin digər komponentləri ilə sıx əlaqə yaradır.

Təbiətdə suyun böyük və kiçik dövrəni baş verir. Böyük su dövrəni zamanı okean səthi üzərində yaranmış su buxarı külək vasitəsilə materiklərə keçir, orada atmosfer yağıntuları şəklində düşür, yenidən okeana qayır. Bu prosesdə suyun key-

fiyyəti dəyişir: buxar vaxtı duzlu dəniz suyu duzsuza çevrilir və suyun tərkibi təmizlənir. Kiçik su dövrəninə okeanın səthi üzərində yaranmış su buxarı kondensasiya olunaraq atmosfer yağıntuları şəklində yenidən okeana tökülür.

Yer kürəsində suyun dövrəni ümumi formada aşağıdakı kimidir. Günəş şüalarının təsiri altında su hövzələrindən və torpaq səthindən buxarlanan su atmosfərə daxil olur. Buxarlanma çay və gölməçələrlə yanaşı, torpaqda və canlı orqanizmlərdə baş verir. Buxarlanmış suyun bəzi hissəsi yağış formasında dərhal okeana qayır. Qalan hissəsini isə külək quruya aparır və yağış, qar kimi torpağa düşür. Torpağa

laqlardan və yeraltı qrunt sularından qidalanan çaylar suyu dünya okeanına aparır, bu da okean suyunun azalmasının qarşısını alır. Okeana qayıtmış su yenidən atmosfərə buxarlanır və proses yenidən dövrü olaraq təkrar olunur. Suyun belə hərəkəti təbiətin bütün komponentləri və yer səthinin bütün sahələrində dayanmadan davam edir.

Hidrosferin müxtəlif hissələrində suyun belə dövrülüyünü nəzərə alaraq dünya okeanında, atmosferdə və torpaqda su mübadiləsinin necə dinamik olduğunu müəyyənləşdirmək olar. Su ən az sürətlə qütb buzlaqlarında yenilənir. Ən sürətli çay suları yenilənir. Yer kürəsinin bütün

rin tərkibinə daxil olan sular bir neçə saat ərzində bərpa olunur. Bu su yenilənməsinin ən aktiv formasıdır. Buzlaqlarda su ehtiyatlarının yenilənməsi dövrü təxminən 1600 il təşkil edir, qütbdəki buzlaqların yenilənmə müddəti daha çoxdur - təxminən 9700 il.

Ən maraqlısı isə odur ki, yer kürəsində suyun həcmi sabit olaraq qalır. Yəni yer kürəsi yarandığı vaxtdan indiyədək suyun həcmi dəyişməyib və bundan sonra da dəyişməyəcəyi şübhə doğurmur. Əslində bu gün istifadə etdiyimiz su nə vaxtsa bəşəriyyət tərəfindən istifadə olunub və gələcək nəsillərə də miras olaraq qalacaqdır.